

ÎNCHEIERE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu răspundere limitată „L&D Lux”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu răspundere limitată „L&D Lux” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „L&D Lux” și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 26 mai 2015

c o n s t a t ă

La 23 mai 2014 SRL „L&D Lux” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 31 martie 2014 a primit informația din 27 martie 2014 întocmită de Direcția teritorială a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău în care s-a indicat că conturile bancare ale societății au fost blocate prin 4 dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare nr.04013030513 și nr. 04013030514 din 05 martie 2013; nr. 042013121106 și nr.042013121107 din 11 decembrie 2013. La informația dată au fost anexate și cele 4 dispoziții, din conținutul cărora rezulta că pentru primele două conturi bancare au fost suspendate operațiunile pentru neprezentarea declarațiilor TVA pentru perioada 25 august 2011 – 01 februarie 2013, iar pentru ultimele două - operațiunile au fost suspendate ca rezultat al prezentării informației neveridice despre sediul întreprinderii.

Sușține că în mod verbal i-a fost comunicat că Direcția teritorială a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a emis și o decizie de anulare a reclamantului din calitatea de subiect plătitor de TVA, iar pe conturile bancare ale reclamantului au fost aplicate și alte dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare în legătură cu neprezentarea a cărorva documente, însă copiile deciziilor nu i-au fost înmânate.

Menționează că în anul 2011 pîrîtul a mai efectuat acțiuni analogice în privința reclamantului.

Astfel, la 25 august 2011 prin decizia Direcției generale control fiscal a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a fost dispusă anularea societății din calitatea de plătitor de TVA, în aceeași zi cu actul de control, invocând ca temei lipsa întreprinderii la adresa juridică a reclamantului, care este și adresa de domiciliu a administratorului.

La 09 septembrie 2011 au fost emise 2 dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale reclamantului, iar în perioada respectivă la 07 iulie 2011 Direcția Poliție a MAI a ridicat toate documentele de la societate, inclusiv cele contabile, de constituire, licențele, autorizațiile.

Vis-a-vis de abuzurile comise, SRL „L&D Lux” s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată, iar prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 01 decembrie 2011 Procuratura mun. Chișinău a fost obligată să restituie toate documentele companiei. Susține că hotărârea în cauză nu a fost executată pînă la moment, fapt confirmat și prin adeverința atașată la acțiune.

Ulterior, la 05 aprilie 2012, Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea irevocabilă emisă, în baza acțiunii reclamantului, a anulat toate deciziile și dispozițiile Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău adoptate la situația din anul 2011.

Din conținutul hotărîrii date rezultă că, conform art. 227 Cod fiscal, suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului este o măsură de stingere a obligațiilor fiscale. Obligația fiscală reprezintă obligația de a achita o anumită sumă de bani bugetului, iar neprezentarea a careva documente nu reprezintă obligație fiscală. Respectiv, este ilegală suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale reclamantului pentru neprezentarea a careva documente, pentru neafierea la adresa juridică etc. În continuare din conținutul hotărîrii rezultă că, în cazul în care contribuabilul sau o altă persoană supusă controlului nu dispune de sediu sau de oficiu, ori sediul lui se află la domiciliu, în alte cazuri cînd nu există condiții adecvate de lucru, controlul fiscal menționat se efectuează la oficiul organului care exercită controlul fiscal. Or, odată ce reclamantul are adresă juridică care corespunde cu domiciliul administratorului, pîrîtul nu este în drept de a efectua control la adresa juridică a reclamantului, ci doar în oficiile inspectoratului fiscal, respectiv nu are dreptul să facă control la domiciliul administratorului întreprinderii pentru a verifica careva fapte.

Menționează că reclamantul nu are și nu a avut careva datorii față de buget, respectiv nu a avut și obligații fiscale nestinse față de buget.

În perioada lunilor ianuarie și februarie 2013 a fost înregistrat la sediul pîrîtului și la Direcția teritorială Ciocana copia hotărîrii din 05 aprilie 2012 în vederea executării acesteia. Însă, în loc să execute hotărîrea irevocabilă, diferite subdiviziuni ale Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău au aplicat din nou mai multe dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale reclamantului, or o parte din acestea nici nu i-au fost aduse la cunoștință.

Conturile bancare ale reclamantului au fost deblocate timp de o lună, însă în perioada dată societății nu i-au fost eliberate blanchete de facturi, certificat de lipsă a datoriilor, deci nu i s-a permis să-și restabilească activitatea. Ba mai mult, din acel moment și pînă în prezent activitatea SRL „L&D Lux” este paralizată ca rezultat al acțiunilor ilegale din partea pîrîtului.

În asemenea circumstanțe, Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a blocat activitatea reclamantului pe aceleași temeuri care anterior au fost declarate ilegale de instanțele de judecată prin hotărâri irevocabile.

Indică că anularea societății din calitatea de subiect plătitor de TVA la situația din anul 2014 este ilegală, în cazul în care decizia dată nici nu i-a fost adusă la cunoștință, inclusiv actul de control pe marginea abaterii imputate, însă verbal i s-a comunicat că decizia a fost adoptată pe temeuri similare cu cele din anul 2011. Or, situația dată devine una absurdă, în cazul în care decizia adoptată anterior a fost anulată printr-o hotărâre irevocabilă.

Organul fiscal, reieșind din cadrul legal existent, nu are dreptul să suspende operațiunile la conturile bancare ale contribuabilului în alte temeuri decât pentru a asigura achitarea a careva datorii la buget.

Dreptul de proprietate este garantat și prin legea supremă. Societățile comerciale își desfășoară activitatea inclusiv prin conturile bancare pe care le dețin, iar sumele din aceste conturi constituie proprietatea întreprinderilor. Respectiv, orice limitare a operațiunilor cu sumele din conturile bancare ale unei societăți comerciale reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate al întreprinderii.

În situația dată deci, pîrîtul odată cu adoptarea dispozițiilor contestate a comis o ingerință în dreptul de proprietate a reclamantului.

În afară de cele 4 dispoziții de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, cu care reclamantul a făcut cunoștință abia la 31 martie 2014, pîrîtul a emis și alte dispoziții, care însă nu i-au fost înmîinate, or din declarațiile verbale a inspectorilor fiscali acestea din urmă au fost emise pe aceleași temeuri ca și dispozițiile adoptate în anul 2011 și care au fost anulate ca ilegale prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

Respectiv, toate dispozițiile pîrîtului de suspendare a operațiunilor la conturile bancare sunt ilegale, deoarece aplicarea unor astfel de măsuri este posibilă doar în vederea asigurării stingerii obligației fiscale la buget.

Vis-a-vis de decizia din anul 2014 de anulare a societății din calitatea de subiect plătitor de TVA, aceasta urmează a fi anulate din aceleași motive menționate mai sus.

Deoarece contestația SRL „L&D Lux” a fost respinsă fără vreun temei legal, cere reclamantul anularea tuturor dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale societății, inclusiv nr. 04013030513 și nr. 04013030514 din 05 martie 2013, nr. 042013121106 și nr. 042013121107 din 11 decembrie 2013, anularea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău de anulare a calității de subiect plătitor de TVA emisă în anul 2014 (nr. și data nu se cunosc), obligarea pîrîtului de a prezenta în instanța de judecată copiile autentificate a tuturor dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare a reclamantului, a deciziei de anulare a reclamantului în calitate de subiect plătitor de TVA și restul actelor adoptate pe marginea acestuia prin care i-au fost limitate sau afectate drepturile.

Ulterior, reclamantul și-a concretizat cerințele acțiunii și a solicitat în final anularea tuturor dispozițiilor Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale societății, inclusiv nr. 04013030513 și nr. 04013030514 din 05 martie 2013, nr. 042013121106 și nr. 042013121107 din 11 decembrie 2013, precum și anularea deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău de anulare a înregistrării societății ca subiect al impunerii cu TVA nr. 01-18/1-29a din 21 martie 2014.

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 26 mai 2015, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016, a fost respins apelul declarat de SRL „L&D Lux” și menținută hotărîrea Judecătorei Rîșcani municipiul Chișinău din 26 mai 2015.

La 15 aprilie 2016 SRL „L&D Lux” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, la adoptarea deciziei instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat eronat legea materială.

Astfel, conform art.227 al.(1) Cod fiscal, suspendarea operațiunilor pe conturile bancare ale contribuabilului este o măsură de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale, iar art. 170 Cod fiscal prevede modalitățile de stingere a obligațiilor fiscale, din care rezultă evident și expres că obligația fiscală reprezintă obligația de a achita careva sume de bani în folosul bugetului și nu de a prezenta careva acte.

În această ordine de idei, suspendarea operațiunilor la conturile bancare poate fi aplicată doar în cazul în care în urma acestor încălcări a apărut obligația contribuabilului de a achita careva sume de bani în folosul bugetului, însă recurentul nu deține nici o obligație fiscală nestinsă față de bugetul național.

Totodată, este eronată interpretarea referitor la redevenirea recurentului ca plătitor de TVA, or faptul anulării deciziei ilegale a intimatului referitor la anularea recurentului ca plătitor de TVA pe un alt dosar nu înseamnă că imediat a apărut și obligația acestuia de a prezenta declarații și să efectueze livrări în sumă de 100.000 lei în perioada precedentă emiterii hotărîrii irevocabile de anulare a deciziei organului fiscal.

Nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că recurentul urma să depună declarații în perioada când nu a fost plătitor TVA, deoarece prin hotărîrea instanței de judecată, emisă ulterior perioadei pentru care organul fiscal solicită prezentarea declarațiilor și efectuarea livrărilor în sumă de 100.000 lei, a fost restabilit dreptul SRL „L&D Lux” abia în luna februarie 2013.

Prima instanța eronat a considerat că procedura de emiterie a deciziei de anulare a SRL „L&D Lux” ca plătitor de TVA a fost respectată, în situația în care societatea nici măcar nu a fost înștiințată despre imputarea unei astfel de abateri fiscale, nu a făcut cunoștință cu conținutul deciziei și nici nu a beneficiat de termenul legal instituit pentru contestarea acesteia.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „L&D Lux” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de SRL „L&D Lux”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „L&D Lux” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarant de Societatea cu răspundere limitată „L&D Lux” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat